

26.9.2024

OZNÁMENIE POSLANCOM

Vec: Petícia č. 0491/2024, ktorú predkladá J.-M. B., belgický štátny príslušník, o údajnej diskriminácii Belgicka pri zdaňovaní dôchodkov bývalých štátnych zamestnancov v cezhraničnej situácii

1. Zhrnutie obsahu petície

Predkladateľ petície – Belgičan s bydliskom v Španielsku – vysvetľuje, že poberá dôchodok od belgického štátu ako bývalý štátny zamestnanec a podlieha belgickému zdaneniu (zdaňovanie nerezidentov). Domnieva sa, že ide o diskrimináciu voči belgickým občanom, ktorí pracovali vo verejnom sektore, v porovnaní s ostatnými belgickými občanmi, ktorí podliehajú španielskemu zdaneniu, keď majú bydlisko v Španielsku. Predkladateľ petície tvrdí, že to isté platí pre sociálne zabezpečenie: tvrdí, že každý mesiac musí ako bývalý štátny zamestnanec odvádzať 300 EUR, zatiaľ čo Belgičania, ktorí poberajú belgický dôchodok, neplatia príspevky na sociálne zabezpečenie v Belgicku ani v Španielsku, kde dôchodcovia neplatia príspevky na sociálne zabezpečenie.

2. Prípustnosť

Petícia bola uznaná ako prípustná 10. júla 2024. Európsky parlament požiadal Komisiu o poskytnutie informácií (článok 233 ods. 6 rokovacieho poriadku).

3. Odpoveď Komisie doručená 26. septembra 2024

Podľa súčasného práva EÚ patrí priame zdaňovanie v zásade do právomoci členských štátov. Sekundárne právne predpisy EÚ v oblasti priameho zdaňovania sú obmedzené. V oblastiach, v ktorých sa neuplatňujú žiadne sekundárne právne predpisy EÚ, majú členské štáty právomoc navrhovať svoje vlastné daňové systémy a rozhodovať o tom, koho a čo, kedy, pri akej sadzbe a ako zdaňovať, za predpokladu, že si plnia svoje povinnosti podľa Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). Vo svojich daňových právnych predpisoch teda nemôžu diskriminovať na základe štátnej príslušnosti alebo miesta bydliska na úkor štátnych

príslušníkov členského štátu vrátane vlastných štátnych príslušníkov alebo akýchkoľvek osôb, ktoré uplatňujú slobody zaručené ZFEÚ. Rovnako nemôžu ukladať neodôvodnené a neprimerané obmedzenia pri uplatňovaní týchto slobôd.

Z toho vyplýva, že členské štáty majú značnú autonómiu a hoci vo všeobecnosti musia zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie vo výlučne vnútroštátnych aj cezhraničných situáciách, nie sú povinné prispôbiť svoje vlastné daňové systémy rôznym daňovým systémom iných členských štátov.¹ Rozdiely vyplývajúce z paralelného uplatňovania vnútroštátnych daňových pravidiel sú prípustné, pokiaľ členský štát nezaobchádza s daňovníkmi nachádzajúcimi sa v cezhraničnej situácii menej priaznivo ako s daňovníkmi v porovnateľnej vnútroštátnej situácii. ZFEÚ nezaručuje občanovi Únie, že presun jeho činnosti alebo bydliska do iného členského štátu, ako je členský štát, v ktorom mal predtým bydlisko, bude z daňového hľadiska neutrálny. Rozdiely môžu, ale nemusia byť v prospech občanov v závislosti od konkrétnych okolností². V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v prípade absencie zjednocujúcich alebo harmonizačných opatrení prijatých v rámci Európskej únie si členské štáty ponechali právomoc definovať, hoci aj jednostranne, kritériá rozdelenia svojej daňovej právomoci.³ Taktiež neexistuje európska právna norma, ktorá by stanovovala kritériá rozdelenia daňovej právomoci medzi členské štáty, ak sú daňovník, jeho príjem alebo kapitál spojené s viac ako jedným členským štátom. Táto otázka je zvyčajne predmetom zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia uzavretých medzi dotknutými členskými štátmi. V tejto súvislosti treba uviesť, že Belgicko a Španielsko uzavreli v roku 1995 dohovor o dani z príjmu a dani z majetku⁴. Okrem toho majú členské štáty v rámci týchto dohôd dostatočný priestor, aby stanovili kolízne kritériá potrebné k prerozdeleniu daňových práv.⁵ Pokiaľ ide o dôchodky vyplácané bývalým štátnym zamestnancom, článok 19 daňového dohovoru medzi Belgickom a Španielskom stanovuje, že belgické dôchodky vyplácané bývalým belgickým štátnym zamestnancom sú zdaniteľné len v Belgicku, okrem prípadov, keď je príjmom dôchodku španielsky štátny príslušník s pobytom v Španielsku. Podľa informácií, ktoré má Komisia k dispozícii, sa daňový režim uplatňovaný Belgickom javí byť v súlade s daňovým dohovorom medzi Belgickom a Španielskom.

Hoci uplatňovanie a výklad týchto dohovorov nie sú regulované právom Únie, sú neoddeliteľnou súčasťou daňových systémov členských štátov a ich uplatňovanie nemôže viesť k neodôvodnenému obmedzeniu základných slobôd zaručených ZFEÚ. Zdá sa, že v tomto prípade nedochádza k obmedzeniu, keďže Belgicko má právo zdaniť dôchodky vo verejnom sektore, ktoré vypláca, (alebo ktoré vypláca podradený politický útvar alebo miestna samospráva) dôchodcovi s pobytom mimo Belgicka, a preto nejde o menej priaznivé zaobchádzanie ako v prípade dôchodkov platených dôchodcom s pobytom v Belgicku. Belgicko môže tiež rozlišovať medzi dôchodkami vo verejnom sektore a dôchodkovými príjmami získanými zo zamestnania v súkromnom sektore alebo z iných zdrojov (napr. príjmy z doplnkových dôchodkov) a uplatňovať na takéto príjmy rozdielne daňové zaobchádzanie. Pokiaľ ide o otázky sociálneho zabezpečenia obsiahnuté v tejto petícii, Komisia na úvod poznamenáva, že v právnych predpisoch EÚ v oblasti sociálneho zabezpečenia, najmä v

¹Vec C-298/05 *Columbus Container Services*.

²Pozri napríklad vec C-403/03, *Schempp*, bod 45 a tam citovanú judikatúru.

³Rozsudok vo veci C-513/03, *van Hilten*, bod 47.

⁴<https://www.minfin.fgov.be/myminfin-web/pages/public/fisconet/document/c95ee6b3-fe2c-4b43-8d3f-421e0ef4307f>

⁵Rozsudok vo veci C-307/97 *Saint-Gobain*, bod 57, a vo veci C-376/03 *D*, bod 52.

nariadení (ES) č. 883/2004,⁶ sa stanovuje koordinácia, a nie harmonizácia vnútroštátnych systémov sociálneho zabezpečenia členských štátov. Každý členský štát si sám určuje konkrétne aspekty svojho systému sociálneho zabezpečenia vrátane poskytovaných dávok, podmienok oprávnenosti, spôsobu výpočtu týchto dávok a toho, aké príspevky by sa mali uhrádzať. V tomto nariadení sú stanovené spoločné pravidlá a zásady, ktoré pri uplatňovaní vnútroštátneho práva musia dodržiavať všetky vnútroštátne orgány. Tieto pravidlá zabezpečujú, aby sa pri uplatňovaní rôznych vnútroštátnych právnych predpisov dodržiavali základné zásady rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie a aby ním neboli dotknuté osoby, ktoré uplatňujú svoje právo na voľný pohyb v rámci Európskej únie, vrátane rešpektovania základnej zásady, že každý podlieha jednému systému sociálneho zabezpečenia. Keďže právo Únie neharmonizuje vnútroštátne právne predpisy v oblasti sociálneho zabezpečenia, je zároveň možné, že prechod z jedného členského štátu do druhého môže v určitých prípadoch ovplyvniť práva a príspevky poistenca.

Okrem toho v súlade s článkom 11 ods. 1 nariadenia (ES) č. 883/2004 osoby, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, podliehajú naraz právnym predpisom iba jedného členského štátu. Cieľom je zabrániť tomu, aby osoba, ktorá uplatňuje svoje právo na voľný pohyb, musela platiť príspevky súčasne do rôznych vnútroštátnych systémov sociálneho zabezpečenia. Právne predpisy uplatniteľné v danej situácii sa určujú v súlade s ustanoveniami uvedeného nariadenia. V súlade s článkom 11 ods. 3 písm. e) dôchodcovia podliehajú právnym predpisom ich krajiny pobytu bez toho, aby boli dotknuté osobitné pravidlá nariadenia, ktoré zaručujú dôchodcom dávky z iných členských štátov. Treba poznamenať, že tieto pravidlá sa uplatňujú rovnako na všetkých dôchodcov, či už pracovali vo verejnom alebo v súkromnom sektore.

Podľa článku 24 tohto nariadenia osoby, ktoré poberajú dôchodok z jedného členského štátu, zatiaľ čo majú bydlisko v inom členskom štáte, majú nárok na nemocenské vecné dávky v členskom štáte bydliska na náklady príslušnej inštitúcie členského štátu, ktorý vypláca dôchodok. V takejto situácii príspevky na zdravotné poistenie vyberá výhradne krajina, ktorá vypláca dôchodky.

Na účely uplatňovania tohto článku sa poistenec musí zaregistrovať v inštitúcii miesta bydliska tak, že vyplní formulár S1 vydaný príslušnou inštitúciou krajiny, ktorá vypláca dôchodok, a ktorý potvrdzuje jeho nárok na úplnú zdravotnú starostlivosť v členskom štáte bydliska. Z vyššie uvedených ustanovení vyplýva, že belgickí úradníci na dôchodku, ako aj všetky ostatné osoby na dôchodku, ktoré poberajú výlučne belgický dôchodok a majú bydlisko v Španielsku, podliehajú belgickým príspevkom na zdravotné poistenie.

Záver:

Keďže petícia neodhalila žiadne porušenie práva EÚ, Komisia nemá žiadny pádny dôvod obrátiť sa na príslušné členské štáty alebo inak zasiahnuť v mene predkladateľa petície.

⁶Nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Text s významom pre EHP a Švajčiarsko), Ú. v. EÚ L 166, 30.4.2004, s. 1 – 123.